

Exkurze SEDMIHRADSKO. DALEKO OD ZÁPADU / DALEKO OD VÝCHODU, 24.9. – 30.9.2012. Závěrečná zpráva

Český výbor ICOM uspořádal ve dnech 24. – 30. září 2012 odbornou exkurzi do Sedmihradska v Rumunsku. Exkurze se zúčastnilo 31 odborných pracovníků muzeí a galerií České republiky. Hlavním cílem exkurze bylo seznámení s odbornými pracovišti v oblasti, vytvoření kontaktů mezi odbornými pracovníky, poznání architektonických památek.

Mezi nejvýznamnější události celé exkurze je možné zařadit návštěvu návštěvu dvou muzejních institucí v Sibině. Muzeum Brukenthal v centru města patří mezi nejstarší muzea na světě – založeno 1790, otevřeno veřejnosti 1817. Zakladatel instituce Samuel von Brukenthal patřil mezi významné sběratele a pro svoji sbírku nakupoval díla po celé Evropě. Získal díla umělců jako je Jan van Eyck, Hans Memling, David Teniers, Jacob Jordaens, ve sbírce se nachází také díla české proveniencí např. Jan Kupecký, sbírka uměleckého řemesla. Velmi kvalitní je také sbírka rumunského moderního malířství. Muzeum provozuje rozsáhlé restaurátorské dílny doplněné fyzikální a chemickou laboratoří, celkem se 20ti zaměstnanci. Podrobná prohlídka pracovišť byla také součástí návštěvy muzea. Instituce je aktivní v řadě evropských projektů a kurátoři jsou otevření případné spolupráci. První vlaštovkou byla letošní zápůjčka pěti exponátů ze sbírek na výstavu Europa Jagellonica v Kutné Hoře. Muzeum disponuje knihovnou o 300.000 svazcích a vydává řadu katalogů, je možné se domluvit na výměně publikací. Více informací na <http://www.brukenthalmuseum.ro/>. V případě zájmu o spolupráci je možné kontaktovat vedoucího oddělení uměleckých sbírek pana Alexandra Sonoc alexandru.sonoc@brukenthalmuseum.ro.

V těsné blízkosti Sibině se nachází skanzen ASTRA. Skanzen je součástí Transylvánské asociace pro rumunskou literaturu a kulturní dědictví (Asociația Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român). Skanzen v současnosti obsahuje na 300 staveb dokumentujících lidovou kulturu na území celého Rumunska. Stavby jsou vybaveny sbírkovými předměty, které se pravidelně obměňují. V letech 2010-2011 asociace čerpala finanční prostředky z tzv. Norských fondů pro výstavbu Centra kulturního dědictví a restaurování několika domů ve skanzenu. Centrum je konglomerátem depozitárních prostor, špičkově vybavených restaurátorských dílen, kanceláří, badatelný a konferenčních prostor. Pracovníci muzea jsou otevření spolupráci, je možné se domluvit také na dlouhodobějším studijním pobytu. Více informací je možné najít na <http://www.muzeulastra.ro/>. V případě zájmu o spolupráci je možné kontaktovat ředitele muzea pana Valeriu Olaru office@muzeulastra.ro.

Další prohlídka proběhla v Muzeu umění v Kluži. Instituce má drobnou kolekci staré malby a především významnou kolekci rumunské malby 20. století. Kombinuje funkci muzea umění a kunsthalle, dramaturgie výstav instituce je založena především na představování děl současných významných umělců rumunských i zahraničních. V současnosti pracují zaměstnanci muzea na projektu dokumentující malbu období socialistického realismu v Rumunsku. Více informací je možné najít na <http://www.macluj.ro/>. V případě zájmu o spolupráci je možné kontaktovat ředitele instituce pana Calin Stegorean stecalin@yahoo.com.

Účastníkům exkurze byla také podrobně představena nemuzejní sbírka umění tzv. Černého kostela v Brašově. Brašovská evangelická církev si je vědomá hodnoty kolekce vybavení kostela a zřídila oddělení pro církevní majetek. Kurátorka Ágnes Ziegler je specialistkou na orientální koberce, jejichž kolekce v počtu více jak 220 kusů je nejvýznamnější v Rumunsku a patří mezi významné sbírky i v rámci mezinárodního měřítka. V současnosti probíhá práce na přípravě katalogu sbírkového fondu. Kontakt na vyžádání.

Speciálně byla připravena prohlídka dvou domů postavených v letech 1928-1929 architektem a designérem Josefem Hoffmannem v Kluži pro Isidora Diamanta, ředitele drátovny Industria Sarnei. Jedná se o stavby mezinárodního významu, které však v Rumunsku nebudí nijakou pozornost, podobně jako Hoffmannovy stavby v Česku ještě před dvaceti lety. Stejně jako u nás byly domy po druhé světové válce zabaveny původním majitelům. Jejich současné využití je internát v bývalé kancelářské budově v centru města a mateřská školka ve vile v nedaleké vilové čtvrti. Obě budovy se zachovaly v dobrém technickém stavu – především obdivuhodná fasáda dnešní mateřské školky, nicméně z původního vybavení interiérů nezbylo nic.

Z dalších institucí, které jsme navštívili uvádím Národní muzeum sjednocení v Albě Iuliii - <http://mnuai.ro/muzeu/>, Muzeum umění v Brašově www.muzeulartabv.ro, Historické muzeum v Brašově - <http://istoriebv.ro/>, Etnografické muzeum v Brašově - www.etnobrasov.ro.

Součástí exkurze bylo také poznání vybraných sedmihradských opevněných kostelů. Jedná se o unikátní soubor 527 staveb, z nichž některé jsou zapsány na seznam světového dědictví UNESCO. Navštíveny byly tyto lokality: Cisanadie / Nagydisznód / Heltau; Cisanadioara / Michelsberg / Kisdissznód; Cârta / Kerz / Kerc; Valea Viilor / Wurmloch / Nagybaromlaka; Medias / Mediasch / Medgyes; Biertan / Birthälm / Berethalom; Prejmer / Prázsmár / Tartlau; Harman / Honigberg / Szászharmány. Opevněné kostely vynikají svojí architekturou, zároveň slouží jako muzea umění in situ. V řadě z nich se dodnes zachovalo původní vybavení. Předměty zde díky specifické historické situaci byly vrstveny a nikoli měněny. Přestože některé památky jsou na seznamu UNESCO, nebyly v minulosti výrazně opravovány a jejich stav je proto unikátním dokladem zachování kulturní památky.

Martina Lehmannová, Aleš Flídr

Obrazová příloha

Museum Brukenthal v Sibini

Skanzen Astra, Sibin

Josef Hoffmann, Kancelářská budova Industria Sarmei v Kluži, 1928-1929

Josef Hoffmann, vila ředitele Industria Sarmei Isidora Diamanta, Kluž, 1928-1929

Národní muzeum sjednocení v Albě lullii

